

sager mod Boghandlere i Almindelighed i Praksis af bevismæssige Grunde vil blive overordentlig vanskelige at gennemføre, idet der som ovenfor nævnt ikke er paalagt Boghandlerne egentlig Undersøgelingspligt. I Overensstemmelse med det anførte foreslaas det i §§ 4 og 5, at Lovgivningens almindelige Regler om Ansvar til Straf eller Erstatning kommer til Anvendelse paa Offentliggørelse eller Udbredelse dels af ikke-periodiske Skrifter, uanset om de er trykt her i Riget eller i Udlandet, dels af periodiske Skrifter, der er trykt i Udlandet.

For den her i Riget trykte periodiske Presse gør særlige Forhold sig gældende. Det er her af væsentlig Betydning baade for det offentlige og for Publikum, at det paa Forhaand er klart, hvem der bærer *Strafansvaret* for Skriftets Indhold, saaledes at Ansvar i paakommende Tilfælde straks kan gøres gældende uden besværlige Undersøgelser til Udfindelse af den eller de virkelige skyldige. Det vil heller ikke være i den periodiske Presses Interesse at faa Strafansvaret bedømt efter de almindelige Regler, hvilket vilde betyde, at ikke blot Redaktøren og den navngivne Forfatter, men ogsaa unavngivne Medarbejdere og Forfattere, ja endog Forhandlere kan ifalde Ansvar for Skriftets Indhold. Man kommer herefter til det Resultat, at de almindelige Regler om Strafansvaret ikke — ialfald ikke som Hovedregel — er egnet til at bringes til Anvendelse paa periodiske Skrifter, men at Ansvar for disse til en vis Grad maa begrænses til bestemte Personer. Af Hensyn til Bekæmpelsen af Straamandsuvæsenet — hvad enten det praktiseres af Straamandsredaktører eller Straamandsforfattere — vil det paa den anden Side være udelukket at blive staaende ved den nugældende Ordning. — Man har ganske vist gjort gældende, at det vel kan være rimeligt, at der er Adgang til at skride ind mod Straamandsuvæsenet, men at dette kan ske ogsaa efter gældende Ret. Til Støtte for Rigtigheden heraf har man navnlig henvist til, at Professorerne Krabbe og Rasting i deres Kommentarer til Straffe- og Presse-lovgivningen har givet Udtryk for den Opfattelse, at Presseloven ikke — saaledes som Retspraksis som ovenfor nævnt har gjort — bør fortolkes saaledes, at den holder Haand over Straamandsuvæsenet. Hertil maa bemærkes, at de ovennævnte Kommentarer vel giver Udtryk for, at den nærmest liggende og naturligste Forstaaelse af Presselovens § 3 er, at Navngivelse af Personer som Forfattere, Udgivere m. m. er uden Betydning, naar de som saadanne navngivne Personer ikke staar i det angivne

Forhold til Skriftet, men Følgen heraf bliver efter Kommentarerne imidlertid ikke, at den virkelige, men unavngivne Forfatter eller Udgiver kan gøres ansvarlig, men kun at de navngivne Personer udgaar af Ansvarsrækken, og at Ansvarret gaar over paa den nærmeste Efterfølger, der opfylder Betingelserne, altsaa i sidste Instans Bogtrykkeren. De nævnte Kommentarer antager saaledes ganske klart, at den virkelige Redaktør efter den nugældende Lov kun kan blive ansvarlig, naar han udtrykkelig er angivet som ansvarshavende, og Rigtigheden af dette Standpunkt kan der efter Lovens Ord ikke være Tvivl om. At dette Forhold ændres, saaledes at det bliver Skriftets virkelige Redaktør, der kan gøres ansvarlig, maa man tillægge afgørende Betydning.

Men dertil kommer, at der næppe kan være Tvivl om, at den i Øjeblikket gældende Regel, hvorefter den ansvarshavende Redaktør i intet Tilfælde har Ansvar for en navngivne Forfatters Artikler, virker uheldigt. At Loven bør være saaledes, at en Redaktør ikke kan blive fri for Ansvar, fordi en Artikel er undertegnet af en Person, der enten ikke er Forfatter til Artiklen, eller som maaske kun har skrevet den efter Redaktørens Forlangende, kan formentlig ikke omtvistes. Efter de af dansk Retspraksis hidtil angivne Retningslinier er Redaktøren imidlertid ansvarsfri uden Hensyn til, at det godtgøres, at den navngivne Forfatter er Straamand; men selv om det af Retsvidenskaben indtagne Standpunkt, hvorefter navngivne Straamandsforfattere udgaar af Rækken, og den ansvarshavende Redaktør gøres ansvarlig, maatte blive accepteret af Retspraksis, taler bevismæssige Hensyn i høj Grad for, at Redaktøren bør have et i Forhold til de nugældende Bestemmelser udvidet Ansvar. Disse Ulemper ved Straamandsuvæsenet har man i de fleste andre Lande, bl. a. i Sverige og Norge søgt at undgaa ved at paalægge Redaktøren — den virkelige Redaktør — det fulde Ansvar for Skriftets Indhold, hvad enten det hidrører fra navngivne eller unavngivne Forfattere. For en saadan Ordning taler foruden Hensynet til en effektiv Bekæmpelse af Straamandsuvæsenet ogsaa, at det i og for sig er urimeligt, at en Redaktør altid ganske kritikløst skal kunne optage en navngivne Indsenders maaske lige saa uberettigede som groft ærefornærmende Angreb; uden at der kan gøres Ansvar gældende mod ham. Denne Ordning er utvivlsomt i høj Grad egnet til at prisgives sageløse Personers Velfærd. Ganske vist kan Indsenderen drages til Ansvar,